

- at vejlede og inspirere kommunerne ved udarbejdelse og iværksættelse af forsøg og
- at medvirke til, at resultaterne af forsøgene indsamles og bearbejdes.

Mindretallets hensigt er som nævnt blandt andet at sikre folketinget en vis – om end indirekte – løbende information og indflydelse. Det vil f.eks. betyde, at det umiddelbart vil kunne konstateres, om et flertal i folketinget ønsker et givet projekt fremmet, hvilket vil kunne være ganske hensigtsmæssigt. Til illustration af det nyttige heri kan nævnes episoden omkring Ballerup kommunes ønske om at lave forsøg med afskaffelse af karensdagen for de kommunalt ansatte. Først sagde indenrigsministeren nej – så sagde et flertal i folketinget ja – hvorpå indenrigsministeren ændrede sit utvetydige nej til et tilsyneladende lige så utvetydigt ja. Den slags hændelser vil ikke være gavnlige for frikommuneforsøgets forløb, men vil som nævnt kunne forebygges ved det foreslåede råd.

Mindretallet har dog ikke ved ændringsforslagene haft til hensigt at ændre på ministerens ansvar ved meddelelse af tilladelser m.v., som lovforslaget hjemler. Rådet har blot i den forbindelse til opgave at udtale sig. Hvis ministeren ikke ønsker at følge rådets indstilling, er det ministerens eget ansvar. Ministerens handlinger vil som vanlig nøje blive fulgt og vil i påtrængende tilfælde blive bragt op i folketinget.

Det er endvidere frikommunerådets opgave at vejlede og inspirere kommunerne ved udarbejdelse og iværksættelse af forsøg. I den forbindelse er mindretallet helt opmærksom på, at indenrigsministeren – meget prisværdigt – allerede har oprettet noget, der bliver kaldt et frikommunekontor i selve indenrigsministeriet. Imidlertid er forholdet det, at indenrigsministeriet har rødder langt tilbage til enevælden, idet ministeriet som bekendt blev oprettet ved kundgørelse den 24. november 1848 som erstatning for visse afdelinger af Danske Kancelli, Rentekammeret og Generaltoldkammeret. I forbindelse med nærværende forslag er forbindelsen tilbage til Kancelliet mest interessant. Med den fortid og det arvegods er mindretallet ikke overbevist om det hensigtsmæssige i, at frikommuneprojektet skal inspireres fra det pågældende ministerium. Derfor foreslås denne

opgave overladt til et mere traditionsfrit organ.

Som en tredje opgave er det pålagt frikommunerådet at medvirke til, at resultaterne af forsøgene indsamles og bearbejdes. Det kunne f.eks. ske ved hjælp af neutrale forskningsenheder, men også på anden måde.

Dette forslag er inspireret af en henvendelse fra LO, FTF og AC, som ministeren i en kommentar hertil delvis afviser, idet hun dog samtidig giver organisationerne medhold i, at det ikke på forhånd kan udelukkes, at der til sin tid kan være områder, hvor det vil være rimeligt at lade forsøgsresultater underkaste en forskningsmæssig analyse, inden der tages politisk stilling til, om der bør gennemføres regelændringer på landsplan.

Det virker derfor næppe som sund fornuft ikke allerede ved forsøgsprojekternes start at sikre, at forsøgsresultaterne kan indsamles og bearbejdes, så de kan være til nytte i fremtiden. I modsat fald vil man kunne risikere ikke at kunne bruge gode forsøg til noget som helst.

Hvorfor ministeren ikke vil lade forskere indgå i et samarbejde med frikommunerne eller på anden måde sikre, at resultaterne kan indsamles og bearbejdes, er en gåde for mindretallet og beror måske i virkeligheden blot på, at der ikke – overhovedet – er sat økonomiske ressourcer af til hele dette af ministeren hastigt improviserede projekt. Mindretallet har i denne sammenhæng mærket sig, at ministeren i bemærkningerne om de økonomiske konsekvenser kun omtaler udgiftsneutralitet mellem stat og komuner og besparelser for kommunerne. Mindretallet er naturligvis i den forbindelse helt på det rene med, at forsøgene på længere sigt kan medføre hensigtsmæssige administrative omlægninger, der kan indebære besparelser. På den anden side er mindretallet overbevist om, at selve udarbejdelsen og iværksættelsen af forsøgsprojekter i mange tilfælde nødvendigvis må betyde visse merudgifter. Mindretallet finder, at det ville være rimeligt, at staten finansierede en del af disse merudgifter ved at stille forskningsmæssig bistand til rådighed for projektet.

Til varetagelse af de nævnte opgaver foreslår mindretallet, at der sikres frikommunerådets ressourcer i form af et tilknyttet sekretariat og økonomiske midler til rådets virksomhed.